

TJEDAN EU FONDOVA

**„Prometne investicije u kontekstu održivog
urbanog razvoja i EU fondovi“**

sadržaj

- Smjernice EU strateških dokumenata
- Osnovni podatci za financijsko razdoblje 2014.-2020.
- Investicijski prioriteti RH
- Utjecaj EU razvojnih politika
- Osnovni koncept izrade staregije gradskoe, prigradske i regionalne mobilnosti
- Detektirani problemi
- Planirane aktivnosti

STRATEGIJA EUROPA 2020

- zapošljavanje
- povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj
- prilagodbu klimatskim promjenama
- povećanje energetske učinkovitosti
- korištenje obnovljivih izvora energije
- ulaganje u obrazovanje
- smanjenje siromaštva i jačanje socijalne uključenosti

 ključna područja ulaganja

ŠEST STRATEŠKIH PODRUČJA

... u kojima se mogu očekivati promjene korištenjem sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova

- **konkurentnost** (razvoj konkurentnih i inovativnih poduzeća)
- **“zeleno” življenje** (promicanje energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i zaštite prirodnih resursa)
- **povezanost (održiva i moderna prometna infrastruktura)**
- **zapošljavanje** (povećanje sudjelovanja na tržištu rada i poboljšanje dostupnosti i kvalitete obrazovanja)
- **siromaštvo** (smanjenje siromaštva i jačanje socijalne uključenosti)
- **javne usluge** (učinkovita javna uprava i pravosuđe)

EK je identificirala 11 tematskih ciljeva kao osnovu za investicijske prioritete država članica

1. Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija
2. Pobojšani pristup, korištenje te kvaliteta informacijskih i komunikacijskih tehnologija
3. Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora te sektora ribarstva i akvakulture
4. Podrška prijelazu prema ekonomiji temeljenoj na niskoj razini emisije CO2 u svim sektorima
5. Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, prevencija i upravljanje rizicima
6. Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa
7. Promicanje održivog prometa te uklanjanje uskih grla u ključnoj infrastrukturi
8. Promicanje zapošljavanja i podrška mobilosti radne snage
9. Promicanje socijalnog uključivanja te borba protiv siromaštva
10. Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje
11. Jačanje institucionalnih kapaciteta te učinkovita javna uprava

FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2014.-2020....

Hrvatska priprema **tri Operativna programa:**

- **Operativni program za konkurentnost i koheziju**
- Operativni program za učinkovite **ljudske resurse**
- Operativni program za **tehničku pomoć**

Za provedbu navedenih politika namjenjeno je **8,029 milijardi eura** iz europskih strukturnih i investicijskih fondova.

PROMET

Prioritetna os: **Povezivanje i mobilnost***

Kohezijski fond - 1.116.976.082 eur

Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)- 272.851.269 €

*Ukupno s nacionalnim udjelom - **1.635.091.001 eur**

CEF - nacionalna alokacija prenesena iz Kohezijskog fonda za RH **iznosi 456 milijuna eura**

-alokaciju bi RH trebala iskoristiti do kraja 2016. godine, prijavom projekata visokog stupnja gotovosti

Pozivi će se objavljivati na godišnjoj bazi, 2014., 2015. i 2016.

*** Napomena:** *Navedeni iznosi za 2014. – 2020. su indikativni i podložni promjenama sukladno pregovorima*

INVESTICIJSKI PRIORITETI

- Potpora **jedinstvenom europskom multimodalnom području** ulaganjem u Trans-europske prometne mreže (**TEN-T**)
- Jačanje **regionalne mobilnosti** kroz povezivanje sekundarnih i tercijarnih čvorišta na TEN-T infrastrukturi, uključujući multimodalna čvorišta
- Promicanje strategije za **smanjenje emisije ugljičnog dioksida**, posebno u urbanim područjima, uključujući i promicanje održive multimodalne urbane mobilnosti
- Razvoj i obnova sveobuhvatnog, visoko kvalitetnog i **interoperabilnog željezničkog sustava**, kao i **promicanje mjera za smanjenje buke**
- **Poboljšanje energetske učinkovitosti i sigurnosti** opskrbe kroz razvoj pametne raspodjele energije, skladištenja i prijenosnih sustava te kroz spajanje raspodjele iz obnovljivih izvora

EU razvojne politike, strategije i trendove slijedi i Republika Hrvatska

Republika Hrvatska / Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
razvija projekt svoje buduće

Strategije prometnog razvoja RH

*Po prvi puta, Strategija će uz 5 tradicionalnih,
uključivati i novi šesti sektor:

**Javna gradska, prigradska i regionalna
mobilnost**

Upravljački odbor za izradu Nacrta Strategije prometnog razvoja RH

6 sektorskih radnih grupa → 6 SEKTORSKIH PROMETNIH RAZVOJNIH STRATEGIJA
(„bottom up” princip izrade)

Željeznice
(6)

Ceste
(9)

Zračni
promet
(16)

Pomorstvo
(4)

Unutarnji
vodni putovi
(5)

Javna gradska,
prigradska i
regionalna mobilnost
(18+132)

Jedinstven i integriran dokument STRATEGIJA PROMETNOG RAZVOJA RH na bazi prethodno
izrađenih sektorskih prometnih razvojnih strategija

Nacionalni PROMETNI MODEL

STRATEGIJA

- **Sveobuhvatan strateški dokument**
- **Osnova za odabir projekata**
- **Jasni i određeni ciljevi**
- **Prioriteti u sektorima**
- **Infrastrukturno, operativno i organizacijski orijentirana (mjere)**
- **Reformski: gradska, prigradska i regionalna mobilnost**

Rekli su nam da žele...

Skratiti vrijeme putovanja i poboljšati povezanost; smanjiti zagušenja i nedostatak intermodalnosti u prometu (povećanje gospodarskog rasta); poboljšati socijalnu uključenost, integraciju i sigurnost; bolje, funkcionalnije i suvremenije informacijske sustave

Rekli su nam da žele...

Smanjiti emisiju štetnih plinova, (uključiti se u rješavanja problema klimatskih promjena), poboljšati kvalitetu zraka i zdravlja, povećati brigu za zaštitu okoliša

Rekli su nam da žele...

Poboljšati kvalitetu i dostupnost pružanja usluge javnog prijevoza - pouzdan, financijski dostupan, kvalitetan javni prijevoz; pravu vrijednost za uloženi novac... **rekli su nam uvjete pod kojima javni prijevoz može biti alternativa automobilu...**

CILJEVI (njihovi/vaši/naši) su...

- **promicati gospodarski rast** izgradnjom, poboljšanjem, upravljanjem i održavanjem usluge prijevoza, infrastrukture i mreža s ciljem povećanja njihove učinkovitosti
- **promicati socijalno uključivanje** povezivanjem udaljenih i ugroženih zajednica te povećanje dostupnosti prometne mreže
- **zaštitu okoliša i poboljšanje zdravlja** izgradnjom i ulaganjem u javni prijevoz i ostale vrste učinkovitog i održivog prijevoza koji smanjuje emisiju štetnih plinova i potrošnju resursa i energije
- **poboljšati sigurnost putovanja;** smanjiti broj nesreća i povećanjem osobne sigurnosti pješaka, vozača, putnika i djelatnika
- **poboljšati integraciju čineći lakšim planiranje putovanja i kupnju karata te osigurati neprekinutu vezu između različitih oblika prijevoza**

I vizija je.....

- **Rast gospodarstva i bolji život kao prvi prioritet** za svaku zajednicu.
- **Prvorazredna stambena i gospodarska područja** gdje ljudi žele živjeti, posao može napredovati, a posjetitelji se imaju razloga vratiti
- biti jaki na gospodarskom tržištu, produktivniji i spremni odgovoriti na nove izazove, živjeti u lijepim gradskim centrima, uspješnim malim gradovima, slikovitom seoskim gospodarstvima.
- **Optimalna povezanost**, jer imamo nešto dati jedni drugima i znamo da možemo dobiti nešto od drugih.

Strategija

PAMETAN RAZVOJ

Gospodarstvo utemeljeno na znanju i inovacijama

ODRŽIV RAZVOJ

Promicanje učinkovitijeg, zelenijeg i konkurentnijeg gospodarstva

UKLJUČIV RAZVOJ

Poticanje visoke zaposlenosti gospodarstva kroz socijalnu i teritorijalnu koheziju

Kako smo počeli...

Sve županije

Svi županijski gradski centri

Sektorska radna grupa za izradu nacrtu koncepta sektorske strategije javne gradske prigradske i regionalne mobilnosti

18
članova

MPPI, HAC, Udruga gradova, Hrvatska zajednica županija, Socijalno vijeće za sektor cestovnog prometa, Grupacija prijevoz putnika u javnom prometu, Grad Zagreb, HŽ putnički prijevoz, HŽI, Udruga županijskih uprava za ceste Hrvatske, HUP, HC, Socijalno vijeće za sektor željezničkog prometa, Energetski institut 'Hrvoje Požar', Fakultet prometnih znanosti

Što smo (MPPI) učinili kao voditelj grupe:

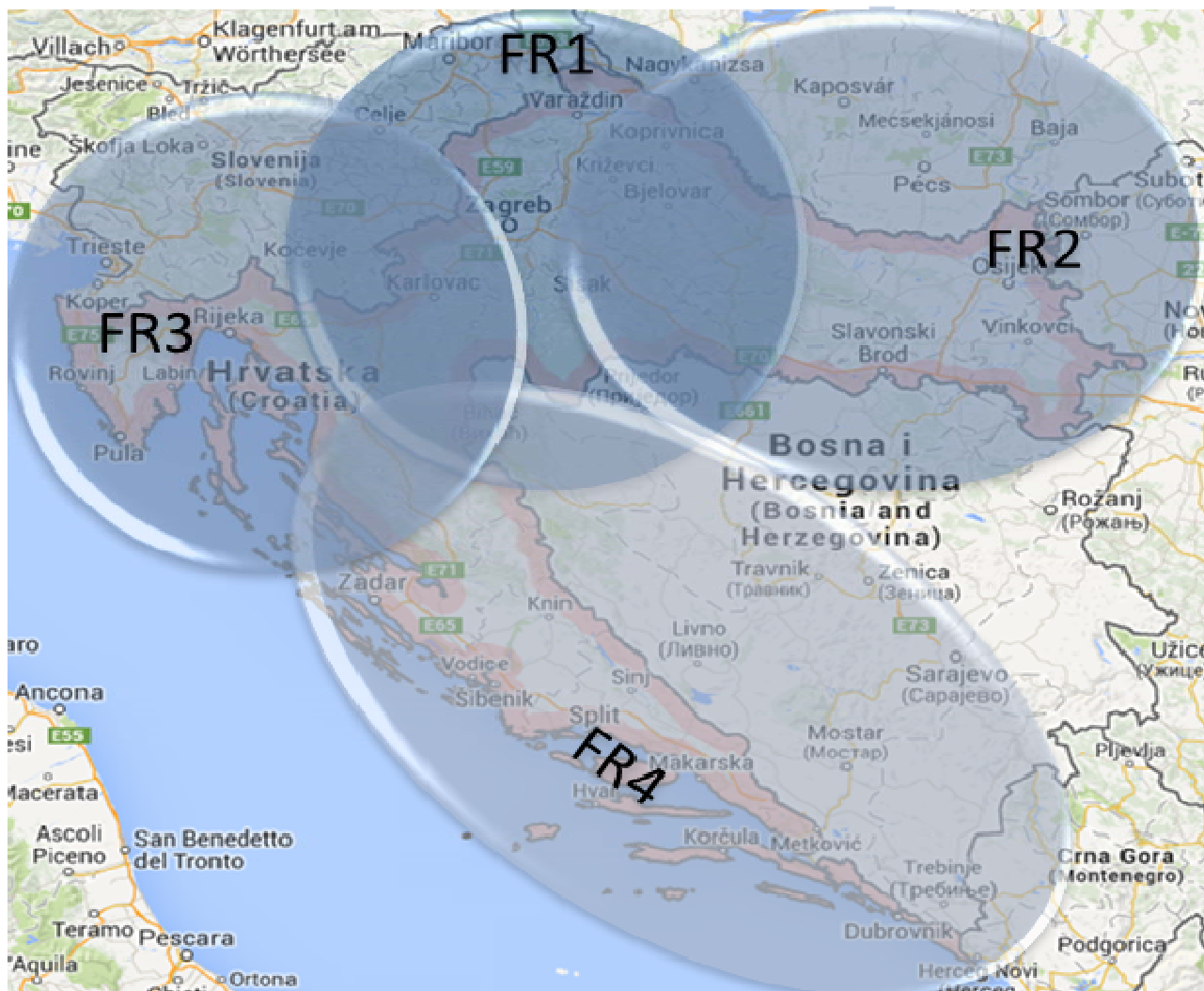
- ukupno **6** održanih sastanaka sektorske radne grupe u periodu **7** mjeseci
- prikupljanje podataka na bazi dostavljenih obrazaca
- SWOT analiza
- **4. travnja 2013.** - sastanak s gradonačelnicima i predstavnicima gradova (Rijeka, Split, Zadar, Osijek i Zagreb)
- radionice u gradovima Zadru, Splitu, Rijeci, Zagrebu i Osijeku
 - realizirane u **periodu 17.-25. travnja 2013.**
- prezentacijski i interaktivni dio
- **132 sudionika**

JASPERS

Koncept strategije

7. lipnja 2013. → rezultat rada grupe i inputa svih dionika s radionica po gradovima

FUNKCIJSKI REGIONALNI PRISTUP

ŠTO ZNAMO...

- ⇒ Javni prijevoz (JP) u RH posljednjih godina **bilježi pad u broju prevezenih putnika i to u svim modovima prijevoza**
- ⇒ Istovremeni **porast upotrebe osobnih automobila** → velike prometne gužve u prilazima urbanim središtima, povećano zagađenje, povećana razina buke, nedostatak parkirališnog prostora te povećani troškovi za građane
- ⇒ Javni prijevoz u Republici Hrvatskoj **danas je neintegriran**
- ⇒ **Intermodalni terminali**, zajednički vozni redovi, zajedničke prijevozne karte različitih modova prijevoza iznimno **su rijetki**
- ⇒ Istodobna prisutnost „paralelnih linija“ autobusnih i željezničkog prijevoznika
- ⇒ Prosječna starost voznog parka **u željezničkom prijevozu je oko 30 godina**, a u cestovnom prijevozu (autobusi) je **oko 15 godina**.
- ⇒ **Vozni red željezničkog** i autobusnih prijevoznika na linijama izvan velikih gradova **prilagođen je uglavnom potrebama prijevoza učenika osnovnih i srednjih škola**
- ⇒ **JP autobusima u punom smislu riječi odvija se samo na području najvećih gradova (Zagreb, Rijeka, Osijek, Split i njihovih aglomeracija)**. JP u tramvajima odvija se u Zagrebu i Osijeku, a željeznicom u Zagrebu i Splitu. U unutarnjoj plovidbi ne odvija se javni prijevoz putnika za zadovoljavanje potreba dnevnih migracija dok je javni prijevoz u pomorskom prometu orijentiran na veze otoka s kopnom
- ⇒ **Zakonski okvir je neadekvatan** te ne potiče integraciju različitih vidova prometa
- ⇒ U Republici Hrvatskoj **ne postoji sustavno i kontinuirano prikupljanje podataka** koji su neophodni za prometno planiranje i analiziranje mobilnosti građana; **upitna je i kvaliteta postojećih podataka** → **starost i česte procjene** → Sektorska strategija daje Plan generiranja podataka → **osnovni cilj je Strategija prometnog razvoja kao dokument za opravdano i racionalno ulaganje u prometni sektor**

ŠTO ŽELIMO...

Zadovoljavanje potreba građanki i građana Republike Hrvatske, svih korisnika, za mobilnošću u gradskom, prigradskom, ruralnom i pograničnom prostoru

KAKO?...

Kroz korisnički orijentiran i održiv javni prijevoz koji počiva na intermodalnosti i primjeni ekološki prihvatljivih, inteligentnih prometnih sustava

Integrirani prijevoz putnika u kojem se različiti prijevozni modovi (željeznica, autobusi, brodovi itd.) objedinjuju u **zajednički sustav**, na način da postoji **zajednički usklađeni vozni red** koji omogućava brza i jednostavna presjedanja s jednog moda na drugi i **jedinstvenu prijevoznu kartu**. Dobar i suvremen informacijski sustav.

Izazovi gradskog i prigradskog prometa

- **Spor, nepouzdan, neudoban i skupjavni prijevoz**
- **Nedovoljno korišten** u odnosu na individualna osobna vozila
- Prevelika prometna **zagušenost u gradskim središtima** (uska grla)
- **Velika buka, emisija CO2** i porast broja prometnih nesreća
- Nedovoljna **povezanost prometnih podsustava**
- **Loša** i zastarjela prometna **signalizacija**
- **Nedostatak** prostora za **parkiranje**
- Nedostatak **biciklističkih staza i pješačkih staza**
- Problemi financiranja u **održavanju cestovne infrastrukture**
- Problemi s građenjem prometne infrastrukture u gradovima

Aktivnosti

- Poboľjšati/izgraditi linije **javnog gradskog prijevoza**, poticati i promicati **integrirane oblike prometnih podsustava**
- Rekonstruirati raskrižja, dijelove cestovnih **uskih grla** koja uzrokuju zagušenja i višu stopu zagađenja
- Rekonstruirati raskrižja uvođenjem **inteligentnih prometnih sustava za nadzor i upravljanje prometom**
- Nabaviti **ekološki prihvatljiv vozni park**
- Izgraditi nova **parkirališta i staze za bicikle**
- Uvesti „clean transport power“ infrastrukturu (**infrastruktura za vozila na alternativne vrste goriva/energije**)

HVALA NA PAŽNJI !

Dubravka Đurkan Horvat
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Uprava za prometnu infrastrukturu
Sektor za fondove EU
promet@mppi.hr
www.mppi.hr